

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8Co/61/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4106220832
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Novotný
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4106220832.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Novotného a sudcov JUDr. Ingrid Doležajovej a JUDr. Olivera Kolenčíka, v spore žalobcov: 1/ S. I., nar. X.XX.XXXX, bytom C. XX, XXX XX R., 2/ S. I., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XX, XXX XX R., 3/ K. I., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XX, XXX XX R., 4/ K. N., nar. X.XX.XXXX, bytom A. XXX, XXX XX R. - S., žalobcovia v 1. - 4. rade zastúpení: JUDr. Norbertom Kálmánom, advokátom, so sídlom Sv. Beňadika 30/B, 949 01 Nitra, proti žalovanému: TESCO STORES SR, a.s., IČO: 31 321 828, so sídlom Kamenné nám. 1/A, 815 61 Bratislava, zastúpený: Squire Patton Boggs s.r.o., IČO: 35 874 953, so sídlom Zochova 5, 811 03 Bratislava, o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy a iné, o odvolaní žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 19C/54/2006-1758 zo dňa 13. novembra 2019, takto jednohlasne

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutej časti zamietajúceho výroku k požadovanému určenie neplatnosti kúpnej zmluvy a výroku o náhrade trov konania **p o t v r d z u j e .**

Žalovanému **p r i z n á v a** proti žalobcom v 1. až 4. rade nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%, o výške ktorého rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia súd prvej inštancie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručenou súdu dňa 17.10.2006 sa pôvodní žalobcovia: E. O., nar. X.X.XXXX ako žalobca v 1. rade, K. S. D. ako žalobkyňa v 2. rade a právny predchodca súčasných žalobcov C. I., nar. X.XX.XXXX ako žalobca v 3. rade domáhali voči žalovaným: TESCO STORES SR, a.s. ako žalovaný v 1. rade a S.. V. J., správca konkurznej podstaty úpadcu SK-pen, spol. s r.o. ako žalovaný v 2. rade určenia, že žalovaný v 1. rade nie je vlastníkom nehnuteľností nachádzajúcich sa v kat. úz. R., parc. č. XXXX/X ostatné plochy o výmere XX XXX m² a parc. č. XXXX/X ostatné plochy o výmere XXXX m², zapísaných v evidencii nehnuteľností, vedenej Správou katastra R. na LV č. XXXX. Súčasne sa domáhali priznania náhrady trov konania.

2. Uznesením č. k. 19C/54/2006-862 zo dňa 27.5.2009, právoplatným dňa 17.7.2009 súd pripustil zmenu petitu návrhu tak, že predmetom konania bolo určiť, že zmluva o kúpe nehnuteľností č. X XX/X/XX zo dňa 15.7.1997 uzatvorená medzi pôvodnými žalovanými v 1. a 2. rade (TESCO STOTES SK, a.s. a SK-pen, spol. s r.o.), predmetom ktorej bol prevod nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území R. X (v súčasnosti katastrálne územie R.), evidovaných Správou katastra R. na LV č. XXXX, ďalej vymedzených v bode 1 petitu žalobného návrhu je neplatná a určiť, že žalovaný v 1. rade nie je vlastníkom nehnuteľností (tiež ďalej vymedzených v petite žaloby) nachádzajúcich sa v kat. úz. R., vyznačených na GP X.. C. N., č. XX/XXXX, zo dňa 25.3.2009 overenom Správou katastra Nitra dňa 20.4.2009.

3. Pôvodný žalobca v 3. rade žalobu odôvodňoval tým, že jeho právni predchodcovia boli vlastními sporných nehnuteľností titulom Výmeru o vlastníctve pôdy, vlastníctvo im nebolo nikdy odňaté. Vlastníkom nehnuteľností bol tiež v čase, keď došlo k uzavretiu spornej kúpnej zmluvy medzi žalovaným a obchodnou spoločnosťou SK pen, spol. s r.o., ktorej neplatnosť namietal, pričom poukazoval na skutočnosť, že zmluva bola uzatvorená po začatí reštitučného konania, ako aj na skutočnosť, že kúpna zmluva netvorila jednotnú listinu a bola uzavretá na základe neplatného plnomocenstva. Naliehavý právny záujem na požadovanom určení videl v rozhodnutí súdu, ktoré bude mať za následok zmenu zápisu v katastri nehnuteľností.

4. Žalovaný žiadal žalobu zamietnuť ako nedôvodnú. Namietal aktívnu vecnú legitímáciu žalobcov v konaní a nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Vo vzťahu žalobe pôvodného žalobcu v 3. rade namietal prekážku začatého konania s poukazom na konanie vedené tunajším súdom pod sp. zn. 14C/61/2005, v ktorom sa pôvodný žalobca v 3. rade domáhal určenia vlastníctva k parc. č. XXXX/X a parc. č. XXXX/X. Žalovaný ďalej rozporoval Výmer o vlastníctve pôdy k parcelám č. XXXX a XXXX, pretože žalobcovia súdu nepredložili originál listiny, žalobcovia nepredložili úplnú kópiu alebo originál reštitučnej žiadosti z roku 1992 a z predloženej žiadosti a ani z iného dôkazu nevyplyva, že sa vzťahuje aj na parcely č. XXXX a č. XXXX. Poukázal na to, že pôvodný žalobca v 3. rade predložil viacero výmerov o vlastníctve pôdy, ktoré sú nekonzistentné a má o ich pravosti pochybnosti.

5. Súd spor rozhodol rozsudkom č. k. 19C/54/2006-939 zo dňa 4.11.2009, v ktorom v I. výroku žalobu zamietol, vo výroku II. rozhodol o povinnosti žalobcov v 1. rade (E. O.), 2. rade (. S. D.) a 3. rade (C. I.) spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanému v 1. rade (TESCO STORES SK, a.s.) náhradu trov konania vo výške 8 612,27 eur na účet právneho zástupcu žalovaného v 1. rade a v III. výroku súd prvej inštancie žalovanému v 2. rade (S.. V. J., správca konkurznej podstaty úpadcu SK-pen, spol. s r.o.) náhradu trov konania nepriznal. V časti žaloby o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy uzavretej medzi žalovaným a obchodnou spoločnosťou SK-pen, spol. s r.o. bol dôvodom zamietnutia návrhu nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcov, ktorí podľa názoru súdu neboli účastníkmi daného právneho úkonu, a preto neboli aktívne legitimovaní na podanie žaloby o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy. Ďalším dôvodom zamietnutia žaloby bolo nepreukázanie naliehavého právneho záujmu žalobcov na žalobou požadovanom určení, keď žalobcovia nepreukázali, že vyhovie žalobe by pre nich malo akýkoľvek význam. Súd dospel k záveru o nepreukázaní naliehavého právneho záujmu na žalobou požadovanom určení tiež v časti žaloby o určenie, že žalovaný v 1. rade nie je vlastníkom vymedzených nehnuteľností, pretože aj v prípade úspešnosti žaloby by na postavení žalobcov nič nezmenilo, pretože ako vlastníci uvedených nehnuteľností by mohol byť zapísaný len SK -pen, spol. s r.o., ktorý nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi žalovanými, vlastnil pred žalovaným v 1. rade.

6. Rozsudok súdu prvej inštancie napadli odvolaním pôvodní žalobcovia v 1. rade (E. O.), 2. rade (K.. S. D.) a 3. rade (C. I.) domáhajúc sa jeho zmeny, event. jeho zrušenia a vrátenia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V časti trov konania napadol rozsudok odvolaním tiež žalovaný v 1. rade. Žalobca v 3. rade v odvolaní uviedol, že vlastnícke právo svojich právnych predchodcov preukázal rozhodnutiami bývalého štátneho notárstva v R., pričom preukážkou zápisu uvedených rozhodnutí je tá skutočnosť, že predmet dedičstva nebol identifikovaný geometrickým plánom a po vypracovaní geometrického plánu zistil, že na liste vlastníctva je zapísaný žalovaný. Pôvodný žalobca v 3. rade považoval výmer o vlastníctve pôdy za verejnú listinu, ktorá je zároveň listinou vkladuschopnou, spôsobilou pre zápis vlastníckych práv do katastra nehnuteľností, pričom všeobecný súd nie je oprávnený túto preskúmať mimo rámec správneho súdnictva. Vyjadril presvedčenie, že jeho právni predkovia vlastnícke právo nikdy nestratili, tiež poukázal na rozsudok NS SR z 27.1.1999 sp. zn. 4Cdo/82/98 podľa ktorého vlastníci alebo spoluvlastníci nehnuteľnosti má naliehavý právny záujem na podaní určovacej žaloby. Ďalej poukázal na rozsudok NS SR sp. zn. 1Cdo/91/2006 podľa ktorého naliehavý právny záujem na určení neplatnosti zmluvy o prevode nehnuteľnosti nie je daný, ak sa vlastníckeho práva k nehnuteľnosti dotýka ďalšia právna zmena. Žalobca v 3. rade je presvedčený, že má naliehavý právny záujem na podanej žalobe aj v prípade, že nebol účastníkom kúpnej zmluvy uvádzanej v petite žalobného návrhu.

7. Krajský súd v Nitre uznesením č. k. 8Co/18/2010-1083 zo dňa 9.10.2010 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s poukazom na jeho nepreskúmateľnosť, jednak pre nedostatok dôvodov odôvodnenia napadnutého rozhodnutia a jednak pre nezrozumiteľnosť niektorých dôvodov napadnutého rozhodnutia.

8. V priebehu konania pôvodný žalobca v 3. rade C. I. zomrel. Z osvedčenia o dedičstve sp. zn. 8D/48/2012 zo dňa 22.1.2013 vydanom v dedičskom konaní po neb. C. I., nar. X.XX.XXXX, zomr. X.X.XXXX súd zistil, že jeho právnymi nástupcami (dedičmi) sú terajší žalobcovia v 1. - 4. rade. S poukazom na ust. § 92 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len OSP) súd v konaní pokračoval s hmotnoprávnymi nástupcami po neb. C. I., teda súčasnými žalobcami v 1. - 4. rade, ktorí s takýmto postupom súhlasili.

9. Uznesením č. k. 19C/54/2006-1472 zo dňa 20.12.2013, (právoplatným dňa 7.1.2014) súd rozhodol o pripustení zmeny petitu žaloby tak, že predmetom tohto konania je určiť, že zmluva o kúpe nehnuteľností č. X XX/X/XX zo dňa 15.07.1997 uzatvorená medzi žalovaným v 1. rade a žalovaným v 2. rade, predmetom ktorej bol prevod nehnuteľností, nachádzajúcich sa v kat. úz. R. I. (v súčasnosti kat. úz. R.), evidovaných Okresným úradom R., katastrálny odbor, na LV č. XXXX, ako parc. č. XXXX zastavaná plocha o výmere X XXX m², parc. č. XXXX/X ostatná plocha o výmere X XXX m², parc. č. XXXX/X ostatná plocha o výmere XXX m², parc. č. XXXX/X ostatná plocha o výmere X XXX m², parc. č. XXXX/X ostatná plocha o výmere XX.XXX m², parc. č. XXXX/X ostatná plocha o výmere X XXX m², parc. č. XXXX/X ostatná plocha o výmere XXX m², parc. č. XXXX/X ostatná plocha o výmere XXX m², parc. č. XXXX/X zastavaná plocha o výmere X.XXX m², parc. č. XXXX zastavaná plocha o výmere XX m², parc. č. XXXX/X zastavaná plocha o výmere XXX m², parc. č. XXXX/X zastavaná plocha o výmere X XXX m², parc. č. XXXX zastavaná plocha o výmere XXX m², parc. č. XXXX zastavaná plocha o výmere XXX m², parc. č. XXXX/X zastavaná plocha o výmere XX XXX m², parc. č. XXXX/X zastavaná plocha o výmere XXX m², parc. č. XXXX/X zastavaná plocha o výmere XX m², parc. č. XXXX/X zastavaná plocha o výmere X XXX m², parc. č. XXXX zastavaná plocha o výmere XXX m², parc. č. XXXX zastavaná plocha o výmere XXX m², parc. č. XXXX/X zastavaná plocha o výmere X XXX m², parc. č. XXXX zastavaná plocha o výmere XXX m², parc. č. XXXX zastavaná plocha o výmere XXX m², parc. č. XXXX/X zastavaná plocha o výmere XXX m², parc. č. XXXX/X zastavaná plocha o výmere XXX m², parc. č. XXXX/X zastavaná plocha o výmere XXX m², parc. č. XXXX/X zastavaná plocha o výmere XXX m², parc. č. XXXX/X zastavaná plocha o výmere XX m², parc. č. XXXX/X zastavaná plocha o výmere XX m², parc. č. XXXX/X zastavaná plocha o výmere XX m² je neplatná. Podľa 2. petitu žaloby je predmetom konania určiť, že žalovaný v 1. rade nie je vlastníkom nehnuteľností, nachádzajúcich sa v kat. úz. R., vyznačených na geometrickom pláne X.. C. N. č. XX/XXXX zo dňa 24.09.2013, úradne overeným Okresným úradom R., katastrálnym odborom dňa 23.10.2013 ako parc. č. XXXX/X zastavané plochy a nádvoria o výmere XXX m², parc. č. XXXX/X zastavané plochy a nádvoria o výmere XX m², parc. č. XXXX/XX ostatná plocha o výmere XXX m², parc. č. XXXX/XX ostatná plocha o výmere XXX m², parc. č. XXXX/XX ostatná plocha o výmere XXX m², parc. č. XXXX/XX ostatná plocha o výmere XXX m², parc. č. XXXX/XX zastavané plochy a nádvoria o výmere XXX m², parc. č. XXXX/XX zastavané plochy a nádvoria o výmere XXX m², parc. č. XXXX/X ostatná plocha o výmere XXXX m², parc. č. XXXX/X zastavané plochy a nádvoria o výmere XXX m², parc. č. XXXX/X ostatná plocha o výmere XXX m², parc. č. XXXX/X ostatná plocha o výmere XX m², parc. č. XXXX zastavané plochy a nádvoria o výmere XX m², parc. č. XXXX/X ostatná plocha o výmere XXX m², parc. č. XXXX/XX ostatná plocha o výmere XX m², parc. č. XXXX/XX ostatná plocha o výmere XXXX m², parc. č. XXXX/XX ostatná plocha o výmere XXXX m², parc. č. XXXX/XX zastavané plochy a nádvoria o výmere XX m², parc. č. XXXX/XX zastavané plochy a nádvoria o výmere X XXX m², parc. č. XXXX/XX zastavané plochy a nádvoria o výmere XXXX m², parc. č. XXXX/XX ostatná plocha o výmere XXX m², parc. č. XXXX/XX ostatná plocha o výmere XXX m², parc. č. XXXX/XX zastavané plochy a nádvoria o výmere XX m², parc. č. XXXX/XX ostatná plocha o výmere XXX m², parc. č. XXXX/XX zastavané plochy a nádvoria o výmere X XXX m², parc. č. XXXX/XX ostatná plocha o výmere X XXX m², parc. č. XXXX/XX ostatná plocha o výmere XXX m², parc. č. XXXX/XX zastavané plochy a nádvoria o výmere XX m², parc. č. XXXX/XX zastavané plochy a nádvoria o výmere XX m².

10. Voči pôvodnému žalovanému v 2. rade S.. V. J., správcovi konkurznej podstaty úpadcu SK-pen, spol. s r.o. bolo konanie zastavené, a to uznesením č. k. 19C/54/2006-1487 zo dňa 19.2.2014, právoplatným dňa 25.3.2014 v časti prvého petitu žalobného návrhu o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy a uznesením č. k. 19C/54/2006 zo dňa 13.6.2014, právoplatným dňa 8.1.2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 8Co/638/14-1557 i v časti druhého petitu žalobného návrhu o určenie, že žalovaný

v 1. rade nie je vlastníkom nehnuteľností. Ohľadom pôvodných žalobcov v 1. a 2. rade bolo konanie zastavené uznesením č. k. 19C/54/2006-1607 zo dňa 24. 06. 2015, keď ešte predtým uznesením č. k. 19C/54/2006-1487 zo dňa 19. 02. 2014 bolo (prvé čiastočné späťvzatie) zastavené aj konanie voči žalobcom v 3. - 6. rade (terajších žalobcov) o určení nevlastníctva žalovaného (v 1. rade) k nehnuteľnostiam tvoriacim predmet (nimi) napádanej kúpnej zmluvy.

11. Po zastavení konania voči pôvodnému žalovanému v 2. rade vystupoval na strane žalovaných len jeden subjekt (pôvodný žalovaný v 1. rade) - TESCO STORES SR, a.s. IČO: 31 321 828, so sídlom Kamenné nám. 1/A, 815 61 Bratislava.

12. Dňa 12.8.2015 žalobcovia podali návrh na zmenu žaloby, ktorým žiadali, aby súd určil, že obchodná spoločnosť SK - pen, spol. s r.o. ku dňu výmazu z obchodného registra dňa 5.9.2014 bola vlastníkom nehnuteľností nachádzajúcich sa v k. ú. R., ktoré boli predmetom zmluvy uzatvorenej dňa 15.7.1997 medzi žalovaným a spol. SK - pen, spol. s r.o. Žalovaný žiadal návrh na zmenu žaloby zamietnuť. Súd uznesením č. k. 19C/54/2006-1629 zo dňa 6.10.2015, právoplatným dňa 10.11.2015 rozhodol, že zmenu žaloby žalobcov v 1. - 4. rade zo dňa 12.8.2015 nepripúšťa, čo odôvodnil s poukazom na ust. § 95 ods. 2 OSP, pretože dospel k záveru, že výsledky doterajšieho dokazovania vykonaného na pojednávaniach ako aj z predložených listinných dôkazov nemôžu byť podkladom pre rozhodnutie o zmenenom návrhu. Konanie na základe zmeneného návrhu by znamenalo vykonávanie ďalšieho dokazovania nanovo.

13. Žalobcovia v priebehu konania predovšetkým poukazovali dedičské rozhodnutia po ich predkoch, neb. C. I. a C. I., v ktorých bolo konštatované, že pôvodný žalobca v 3. rade C. I. mal nadobudnúť vlastnícke právo k nehnuteľnostiam uvedeným v prídelovej listine vydanej na základe výmeru o vlastníctve pôdy. K identifikácii nehnuteľností žalobcovia súdu v priebehu konania predkladali geometrické plány, v nadväznosti na ktoré tiež menili petit žaloby. Žalobcovia ďalej v priebehu konania tvrdili, že nehnuteľnosti tvoriace prídely ich právnych predchodcov boli zapísané na LV právneho predchodcu žalovaného, ktorým bola Slovenská republika - P. a J. v likvidácii, tieto boli zapísané záznamom a keďže podľa žalobcov zápis vlastníckych práv záznamom nevyvoláva vznik vlastníckeho práva, v roku 1995 vlastníkom nehnuteľností nebola Slovenská republika, ktorá nemohla nehnuteľnosti previesť na spoločnosť SK - pen, spol. s r.o.

14. Žalovaný počas celého konania žiadal žalobu zamietnuť s poukazom na nepreukázanie naliehavého právneho záujmu žalobcov na požadovaných určeníach. Nedostatok naliehavého právneho záujmu žalobcovia tvrdili tak vzhľadom na pôvodný petit žaloby v znení ako bola žaloba súdu doručená a na uvedený nedostatok poukazovali i po pripustení zmeny petitu žaloby na základe uznesenia súdu zo dňa 27.5.2009 (uznesenie č. k. 19C/54/2006-862) ako aj po zmene žaloby uznesením súdu zo dňa 20.12.2013 (uznesenie č. k. 19C/54/2006-1472). Ďalej žalovaný poukazoval na nedostatok aktívnej i pasívnej legitímácie strán sporu, ako aj na nedostatok v označení nehnuteľností vymedzených v petite žaloby, keď uvádzal, že petit žaloby v navrhovanom znení nie je zapísateľný do katastra nehnuteľností.

15. Napadnutým zhora v záhlaví tohto rozhodnutia označeným a v poradí druhým rozsudkom Okresný súd Nitra (ako súd prvej inštancie) v spore rozhodol tak, že žalobu (všetkých žalobcov a v celom rozsahu) zamietá, pričom súčasne o trovách strán sporu voči sebe navzájom rozhodol tak, že žalovaný má voči žalobcom v 1. až 4. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorej bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

16. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie, s poukazom na zistený skutkový stav (špecifikovaný v bodoch odôvodnenia 16. až 26., na ktorý odvolací súd poukazuje a s ohľadom na dôvod zamietnutia žaloby osobitne neuvádza), citované ustanovenie § 137 písm. c/ Civilného sporového poriadku (CSP - zák. č. 160/2015 Z. z.) a všeobecné úvahy naliehavému právnenému záujmu ako procesnej podmienky úspešnosti žaloby a požiadavku zákona na jeho kvalifikovanosť, odôvodnil (v napadnutej časti) nasledovne:

16.1. S poukazom na skutočnosť, že v tomto spore bola podaná určovacia žaloba podľa § 80 písm. c) OSP (teraz §137 písm. c/ CSP), súd sa ako prvoradou zaoberal otázkou, či žalobcovia majú naliehavý právny záujem na požadovaných určeníach, teda či ich postavenie z hľadiska právneho je postavením neistým, resp. ohrozeným a či takýto stav právnej neistoty možno odstrániť práve podanou žalobou. Na existenciu naliehavého právneho záujmu žalobcov na určeníach vymedzených v petite žaloby súd prihliadal z úradnej povinnosti a existenciu naliehavého právneho záujmu žalobcov súd skúmal osobitne pre obidva petity žalobného návrhu.

16.2. V zmysle prvého petitu žaloby tak, ako bol petit žaloby zmenený uznesením súdu č. k.19C/54/2006-1472 zo dňa 20.12.2013, právoplatným dňa 7.1.2014 sa žalobcovia domáhali určenia, že zmluva o kúpe nehnuteľností č. X XX/X/XX zo dňa 15.07.1997 uzatvorená medzi žalovaným v 1. rade (TESCO STRORES SK, a.s.) a žalovaným v 2. rade (SK - pen, spol. s r.o.), predmetom ktorej bol prevod nehnuteľností, nachádzajúcich sa v kat. úz. R. I. (v súčasnosti kat. úz. R.), evidovaných Okresným úradom R., katastrálny odbor, na LV č. XXXX, ďalej špecifikovaných v predmetnom uznesení (bod 9. odôvodnenia) je neplatná. Podľa spornej kúpnej zmluvy mal žalovaný nehnuteľnosti nadobudnúť od obchodnej spoločnosti SK - pen, spol. s r.o., IČO: 31 445 730 (pôvodný žalovaný v 2. rade).

16.3. Pri posudzovaní existencie naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti zmluvy je potrebné prioritne vychádzať z ustanovenia § 34 ods. 2 zák. č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností.

16.4. Podľa § 34 ods. 2 zákona č. 162/1995 Zb. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) ak súd rozhodol o neplatnosti právneho úkonu alebo neplatnosti dobrovoľnej dražby, okresný úrad vyznačí stav pred týmto právnym úkonom alebo pred dobrovoľnou dražbou; to platí aj vtedy, ak právo k nehnuteľnosti bolo dotknuté ďalšou právnou zmenou a ak je rozhodnutie súdu záväzné pre osoby, ktorých sa táto právna zmena týka.

16.5. Podľa § 5 ods. 2 katastrálneho zákona záznam je úkon okresného úradu plniaci evidenčné funkcie, ktoré nemajú vplyv na vznik, zmenu ani na zánik práv k nehnuteľnostiam.

16.6. Počnúc dňom 15.10.2008 ustanovenie § 34 ods. 2 katastrálneho zákona umožňuje zapísať do katastra nehnuteľností aj súdne rozhodnutie o neplatnosti právneho úkonu dotknuté ďalšou právnou zmenou, avšak len za podmienky, že rozhodnutie súdu bude záväzné pre osoby, ktorých sa táto právna zmena týka. Ak súd rozhodne o tom, že zmluva o prevode nehnuteľnosti je neplatná, uvedenú skutočnosť v zmysle vyššie citovaných ustanovení katastrálneho zákona zapíše okresný úrad do katastra nehnuteľností formou záznamu. Záznam je druh zápisu do katastra nehnuteľností, ktorý nemá právotvorný, ale iba evidenčný charakter (porovnaj R 18/2004). Údaje o právach zaznamenaných do katastra sa týkajú právnych vzťahov, ktoré vznikli, zmenili sa alebo zanikli mimo sféry pôsobenia okresného úradu na základe iných právnych skutočností. Okresné úrady tieto skutočnosti a údaje iba evidujú. Údaje o právnych vzťahoch sa záznamom zapisujú do katastra nehnuteľností na základe verejných listín a iných listín, ktoré podľa príslušných predpisov potvrdzujú alebo osvedčujú práva k nehnuteľnostiam (porovnaj § 34 ods. 1 katastrálneho zákona). Ustáliť, aké právne vzťahy na základe rozhodnutia o neplatnosti zmluvy nastali, môže vyvolať obťaženie. Okresný úrad totiž nie je pri zázname do katastra oprávnený z predložených listín vyvodzovať ďalšie závery a tiež ani právna interpretácia významu rozhodnutí o neplatnosti určitej zmluvy nemusí byť jednoduchá. Zákonodarca, vedomý si obťažní pri zápise rozhodnutí o neplatnosti právneho úkonu, s účinnosťou od 15. októbra 2008 vsunul zákonom č. 384/2008 Z. z. do katastrálneho zákona nové znenie ustanovenia § 34 ods. 2, v znení citovanom vyššie, čo umožňuje zapísať do katastra nehnuteľností aj súdne rozhodnutie o neplatnosti právneho úkonu dotknuté ďalšou právnou zmenou, avšak len za podmienky, že rozhodnutie súdu bude záväzné pre osoby, ktorých sa táto právna zmena týka. V tomto prípade uvedené znamená, že okresný úrad by v prípade vyhovenia žalobe v bode 1 petitu žalobného návrhu ako vlastníka nehnuteľností zapísal obchodnú spoločnosť SK - pen, spol. s r.o., teda právneho predchodcu žalovaného. Z výpisu z obchodného registra subjektu SK - pen, spol. s r.o. mal súd preukázaný výmaz uvedeného subjektu z obchodného registra ku dňu 5.9.2014. Týmto výmazom spoločnosť SK - pen, spol. s r.o. zanikla, ďalej neexistuje, preto ani v prípade vyhovenia rozsudku by zápis v katastri nehnuteľností, ktorým by sa vlastnícke právo spoločnosti SK - pen, spol. s r.o. obnovilo, nie je možné vykonať. Pretože obchodná spoločnosť SK - pen, spol. s r.o. už neexistuje a ani prípadný rozsudok o neplatnosti kúpnej zmluvy z 15.07.1997 by nebol listinou, ktorá by bola spôsobilá na zápis vlastníckeho práva spoločnosti SK - pen, spol. s r.o. do katastra nehnuteľností, dospel súd bez ďalšieho k záveru o neexistencii naliehavého právneho záujmu žalobcov na žalobou požadovanom určení neplatnosti kúpnej zmluvy. Len pre úplnosť súd k uvedenému dodáva, že naliehavý právny záujem žalobcov na určení neplatnosti kúpnej zmluvy súd nemal preukázaný ani za situácie, že subjekt právneho predchodcu žalovaného, teda spoločnosť SK - pen, spol. s r.o. by naďalej existovala, pretože ani obnovenie vlastníckeho práva spoločnosti SK - pen, spol. s r.o. by nijako neovplyvnilo právne postavenie žalobcov, ktoré by aj v prípade vyhovenia žalobe v bode 1. petitu žalobného návrhu zostalo nezmenené.

16.7. Neosvedčenie naliehavého právneho záujmu na žalobou požadovaných určeníach je samostatným a prvoradým dôvodom zamietnutia žaloby. Pretože súd nedostatok naliehavého právneho záujmu konštatuje v prípade obidvoch petítov žalobného návrhu, súd žalobu zamietol v celom rozsahu a bez toho, aby sa ďalej zaoberal meritom prejednávaneho sporu.

16.8. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa pomeru úspechu v zmysle § 255 ods. 1 CSP. Keďže žalovaný bol v konaní úspešný a zatiaľ čo žalobcovia nedosiahli žiadny materiálne merateľný úspech, súd priznal žalovanému náhradu trov konania voči žalobcovi v plnom rozsahu (100 %).

16.9. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku, a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

17. Uvedený rozsudok včas podaným spoločným odvolaním (prostredníctvom spoločného právneho zástupcu) napadli len žalobcovia, domáhajúci sa jeho „zmeny tak, aby odvolací súd rozhodol v zmysle pripusteného zmeneného petítu (bod 9. odôvodnenia napadnutého rozsudku) a zároveň, aby žalovaného zaviazal k náhrade trov konania“. V dôvodoch odvolania poukázali na to, akú žalobu súd prvej inštancie zamietol a ako zamietnutie (v bode 36. a 37. odôvodnenia) odôvodnil, k akým zmenám v priebehu sporu došlo, čo je v súčasnosti predmetom sporu, že účastník zmluvy - spoločnosť SK - PEN s.r.o. bol z obchodného registra vymazaný bez právneho nástupcu a je možné sa domáhať určení, že ku dňu výmazu z obchodného registra vymazaný subjekt bol vlastníkom veci (v prípade takéhoto určení súd postupuje podľa § 75a zák. č. 513/1991 Zb.), že ak súd takto rozhodne Katastrálny odbor Okresného úradu do katastra na list vlastníctva zapíše vlastníctvo v prospech vymazaného subjektu a následne bude môcť súd rozhodnúť o dodatočnej likvidácii z dôvodu zistenia ďalšieho majetku spoločnosti, čo sa zároveň zapíše do obchodného registra a bude následne možné si uplatniť pohľadávky voči spoločnosti, ktoré si nebolo možné uplatniť pre jej výmaz z obchodného registra, že je možné prisvedčiť okresnému súdu, že bez ďalšieho nie je možné vyvodiť, že vlastníckymi nehnuteľnosťami sú práve žalobcovia, ale žalobcovia majú naliehavý právny záujem na vyriešení otázky osoby žalovaného v spore na určení vlastníctva, že nakoľko predávajúci bol právnym nástupcom osoby, u ktorej si uplatnili reštitučný nárok mali záujem, aby bola zmluva určená za neplatnú a aby sa povinná osoba stala vlastníkom veci, ktorú by bola povinná vydať, že ich právny predchodca do konania vstúpil z dôvodu, nakoľko v prípade určení, že zmluva je neplatná, keďže jej predmetom boli aj nehnuteľnosti, ktoré mal nadobudnúť titulom dedičstva, takže mal záujem na určení osoby žalovaného, ktorá drží predmet jeho dedičstva, že po smrti svojho právneho predchodcu do konania vstúpili a majú záujem na určení, kto drží vec, ktorú považujú za predmet dedičstva po svojom právnom predchodcovi a že sú toho názoru, že na prejednanú vec ako obdobnú vec je možné aplikovať Nález Ústavného súdu SR I. ÚS 549/2015 zo 16. 03. 2016, a to konkrétne bod 19. odôvodnenia (ďalej citovanom), keď ako žalobcovia z opatrnosti podávajú odvolanie aj čo do trov konania poukazujúc na ust. § 257 CSP s tým, že v čase podania žaloby (v roku 2006) vtedajší žalobcovia odôvodnili dôvodnosť podanej žaloby v súlade s aktuálnou judikatúrou a oni ako súčasní žalobcovia nemohli ovplyvniť zmeny u účastníkov konania (výmaz z obchodného registra) ani rozhodnutie iných (pôvodných) žalobcov, ktorí uzatvorili dohodu o urovaní, keď oni ani ich právny predchodca spor nespôsobil - vstúpil „do už rozbehutej“ veci, z ktorého dôvodu nie je možné ich k náhrade trov konania zaviazat'.

18. Žalovaný k podanému odvolaniu (následne dňa 06. 04. 2020 doručenom zástupcovi žalobcov) žiadal podané odvolanie podľa ust. § 386 písm. d/ CSP odmietnuť alebo napadnutý rozsudok podľa ust. § 387 CSP potvrdiť a priznať mu právo na náhradu trov konania voči žalobcom spoločne a nerozdielne v rozsahu 100%. V dôvodoch odvolania poukázal jednak na vady odvolania a tiež aj na nedôvodnosť podaného odvolania. V odvolaní nie je uvedený nielen rozsah, v akom sa rozsudok napáda, ale najmä to, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody), keďže odvolanie predstavuje len konštatovanie, no dôvod, z ktorého sa rozsudok považuje za nesprávny, absentuje. Samotné odvolacie dôvody je možné meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania, preto odvolanie neobsahujúce riadne vymedzenie odvolacieho dôvodu by mal odvolací súd odmietnuť, keďže lehota na podanie odvolania už uplynula a odvolanie žiaden odvolací dôvod neobsahuje. Ak by odvolací súd vyvodil akýkoľvek odvolací dôvod z odvolania, tak k nemu poukazuje na to, že prvoinštančný súd vec správne posúdil, že žalobcovia nemajú naliehavý právny záujem ani na jednom z požadovaných určení, z ktorého dôvodu žalobu v celom rozsahu zamietol, keď právne postavenie žalobcov by sa ani v najmenšom, ani v prípade vyhovenia ich žalobe, pozitívne nezmenilo. V bode 7. a 8. odvolania uvedené „zdôvodnenie“ naliehavého právneho záujmu nielenže nepreukazuje existenciu naliehavého právneho

záujmu žalobcov na požadovanom určení, ale práve naopak len podčiarkuje skutočnosť, že z dôvodu jeho absencie ho ani samotní žalobcovia nie sú schopní zmysluplne odôvodniť. Pre tento záver postačí aj skutočnosť, že o tvrdenom nároku žalobcov prebieha samostatné pozitívne určovací konanie, ktoré im v prípade úspechu môže priniesť úplné uspokojenie. Zápisu vlastníckeho práva samotných žalobcov by sa títo následne voči SK - PEN museli domáhať samostatnou pozitívnou určovacou žalobou, z čoho je nepochybné, že ich žaloba v tomto konaní je nadbytočná, nezmyselná a vyvolávajúca len nikam nevedúce konanie nákladné pre štát i pre neho, čo môže byť aj jedinou motiváciou žalobcov. Čo sa týka druhého petitu, že on nie je vlastníkom v petite označených nehnuteľností, poukazuje na to, že negatívne rozhodnutie súdu nemôže byť spôsobilé právne postavenie žalobcov zlepšiť a teda pevný základ svojho právneho postavenia môžu žalobcovia dosiahnuť len pozitívnym určením, čo však v predmetnom spore nie je možné, teda uvedené len podčiarkuje nadbytočnosť predmetnej žaloby. Čo sa týka náhrady trov konania, aplikácia ust. § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy len v celkom výnimočných prípadoch vykladaných prísne reštriktívne, nakoľko uvedené ustanovenie neslúži na zmierňovanie alebo odstraňovanie majetkových rozdielov medzi stranami sporu, pričom, vzhľadom na šikanózný charakter tejto žaloby, zákonné podmienky uvedeného ustanovenia splnené nie sú. Žalobcovia teda zhrnule nemajú na požadovanom určení naliehavý právny záujem, ich žaloba nemôže byť úspešná aj pre nedostatok aktívnej a pasívnej vecnej legitímácie a žalobcovia v konaní neuniesli dôkazné bremeno o neplatnosti kúpnej zmluvy, platnosť ktorej vzhliadol Najvyšší súd SR v konaní pod sp. zn. 5Obo 93/2009 posudzujúc ju ako predbežnú otázku v konaní o vylúčení veci zo súpisu konkurznej podstaty.

19. Žalovaný ako aj stála členka senátu 8Co S.. O. J., N.. vyjadrili zaujatosť tejto členky pre manželský vzťah k právnenému zástupcovi žalobcov, na základe čoho predseda Krajského súdu v Nitre uznesením zo dňa 01.12.2021 Spr 1256/21 JUDr. O. J., N.. ako členku senátu 8Co vylúčil z prejednávania a rozhodovania tejto veci, následne na čo opatrením podpredsedníčky Krajského súdu v Nitre JUDr. X. A. s ohľadom na uvedené vylúčenie bolo určené cestou elektronickej podateľne súdu zmenené zloženie senátu v zložení S.. C. R. - predseda senátu a S.. X. A. a S.. V. J. - sudcovia, keď v prípade pôvodnej členky senátu S.. S. N., ktorá mala vec pridelenú ako sudca spravodajca, došlo ku dňu 30.09.2021 k zániku výkonu funkcie (v senáte ju nahradila JUDr. X..).

20. V nadväznosti na svoje vyjadrenie z námietky zaujatosti, v ktorom poukazoval i na prebiehajúci súdny spor vedený na OS Nitra pod sp. zn. 25C/86/2017, žalovaný zaslal odvolaciemu súdu písomné vyhotovenie rozsudku vydaného Krajským súdom v Nitre dňa 23.06.2021 pod sp. zn. 6Co/207/2019 v zhora uvedenej veci vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 25C/86/2017, ktorý spor sa týka rovnakých strán sporu, ako v tomto spore, z ktorého dôvodu uvedené rozhodnutie odvolací súd stranám sporu ako im už známe (a doručene) nedoručoval.

21. Výzvou zo dňa 13.01.2022 (doručenou právnenému zástupcovi žalobcov elektronicke dňa 14.01.2022) boli žalobcovia ako odvolatelia v lehote 10 dní vyzvaní na vyjadrenie sa k tomu, či ich odvolanie smerovalo aj proti zamietnutiu žaloby v časti určenia nevlastníctva žalovaného k predmetným nehnuteľnostiam a či, vzhľadom k ich neúspechu v spore proti žalovanému (držiacemu predmet sporu) o pozitívne určenie vlastníctva ich právneho predchodcu (vedenom na OS Nitra pod sp. zn. 25C/86/2017 a ukončenom zhoroa označeným rozsudkom odvolacieho súdu zo dňa 23.06.2021) a jeho dôsledkom, na podanom odvolaní (ešte) trvajú (v celom rozsahu), na ktorú výzvu žalobcovia (ich právny právny zástupca) odpovedali tak, že na odvolaní trvajú a toto smerovalo len proti zamietnutiu žaloby v časti požadovaného určenia neplatnosti zmluvy, keď sú (s ohľadom na uvedený iný spor) toho názoru, že vlastníctvo ich právneho predchodcu nie je sporné.

22. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP), prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania s verejným vyhláseným rozsudkom viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania smerujúceho len proti časti zamietajúceho výroku rozsudku týkajúceho sa zamietnutia žaloby o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v uvedenej napadnutej časti výroku a v nadväzujúcom výroku o náhrade trov konania podľa ust. § 387 ods. 1 potvrdiť ako rozhodnutie vo výroku vecne správne, pričom súčasne o trovách odvolacieho konania rozhodol v zmysle ust. § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že v odvolacom konaní úspešnému žalovanému priznal proti všetkým žalobcom náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%, keď o výške tohto nároku bude ďalej konať a rozhodovať súd prvej inštancie, keď odvolací súd dôvody hodné osobitného zreteľa pre výnimočné nepriznanie náhrady trov konania (prvoinštančného ani odvolacieho) nevzhliadol.

23. Nakoľko sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia k odvolaním napadnutým časťami rozsudku (podstatné dôvody v texte zvýraznené podčiarknutím), v zmysle ust. § 387 ods. 2 CSP sa v odôvodnení svojho rozhodnutia obmedzuje len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, keď na zdôraznenie jeho správnosti s ohľadom na uvedené odvolacie dôvody žalobcov uvádza nasledovné. Na žalobe na určenie neplatnosti právneho úkonu - na určenie právnej skutočnosti v zmysle ust. § 137 písm. d/ CSP účinného od 01. 07. 2016 sa podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku platných do 30. 06. 2016 vyžadoval kvalifikovaný - naliehavý právny záujem, keď podľa novej právnej úpravy je určenie právnej skutočnosti už možné len za podmienky, že to vyplýva z osobitného predpisu, avšak vzhľadom k začatiu súdneho konania a pripustení tohto žalobného petitu uznesením prvoinštančného súdu dňa 20. 12. 2013 uvedené ust. § 137 písm. d/ CSP aplikovať na danú vec možné nebolo. V danom spore bolo nesporné, že žalobcovia, resp. ich právni predchodcovia neboli nikdy zapísaní v katastri nehnuteľností za vlastníkov nehnuteľností, ktoré podľa nich boli predmetom kúpnej zmluvy žalovaného so spoločnosťou SK - PEN s.r.o. zo dňa 15. 07. 1997, pričom žalobcovia ani po zániku tejto spoločnosti predávajúceho s jeho výmazom v obchodnom registri sa nedomáhali zmeny žaloby tak, že by sa domáhali pozitívneho určenia ich vlastníckeho práva, resp. vlastníckeho práva ich právneho predchodcu k predmetným (podľa nich totožným) nehnuteľnostiam, zapísaným v katastri nehnuteľností na základe uvedenej kúpnej zmluvy ako vlastníctva žalovaného. V podanom odvolaní (v jeho bode 5.) žalobcovia prisvedčili prvoinštančnému súdu, že bez ďalšieho nie je možné vyvodiť práve ich vlastníctvo k nehnuteľnostiam žalovaného, keď svoj naliehavý právny záujem na požadovanom určení odôvodňovali potrebou vyriešenia otázky žalovaného v spore na určenie vlastníctva, ktorým subjektom pasívne legitimovaným v spore o určenie vlastníctva je však vždy ten subjekt, ktorý je v katastri nehnuteľností za vlastníka nehnuteľností zapísaný, teda neobstojí ich odôvodnený záujem „na určení, kto vec drží“ (bod 8. odvolania), nakoľko tento subjekt je z verejne dostupnej evidencie nehnuteľností známym. S ohľadom na uvedené neobstojí ani (dodatočné) stanovisko žalobcov (z ich vyjadrenia na dopyt odvolacieho súdu) o tom, že vlastníctvo ich právneho predchodcu nie je sporné, nakoľko toto (už) nebolo predmetom konania a dokazovania v tomto konaní (po zrušení prvého rozsudku v spore) a v konaní vedenom na OS Nitra pod sp. zn. 25C/86/2017 (pôvodná spisová značka 14C/61/2005) ich (pozitívna) žaloba o určenie vlastníctva ich právneho predchodcu úspešná nebola, ktoré rozhodnutie je záväzné pre strany (§ 228 ods. 1 CSP). Podľa názoru odvolacieho súdu preto žalobcovia mohli mať naliehavý právny záujem len na určení ich vlastníckeho práva, resp. vlastníckeho práva ich právneho predchodcu, keď požadované riešenie neplatnosti kúpnej zmluvy predstavovalo len riešenie predbežnej otázky pre rozhodnutie o takejto (nevyhnutne potrebnej) určovacej žalobe, resp. by išlo len o jednu z viacerých predbežných otázok, keď aj označenie nehnuteľností v kúpnej zmluve žalovaného a v nadobúdacom titule právneho predchodcu žalobcov bolo rozličné. S ohľadom na tvrdenie žalobcov o vlastníctve spoločnosti SK - PEN s.r.o. ku dňu jeho výmazu z obchodného registra možno potom uviesť, že toto tvrdenie odporuje ich tvrdeniu o vlastníctve ich právneho predchodcu, čo opäť len potvrdzuje to, že rozhodnutie v spore o neplatnosť kúpnej zmluvy otázku ich vlastníckeho práva (a jeho zápisu), resp. práva ich právneho predchodcu nevyrieši. Odvolací súd je tiež toho názoru, že označený Nález Ústavného súdu SR nie je na túto vec strán sporu možné aplikovať z dôvodu, že v tomto spore samotní žalobcovia, resp. ešte ich právny predchodca sami rozhodovali o predmete svojej žaloby, teda nešlo o nejaký žalobcom súdom „nanútený“ žalobný petit (po zániku strany sporu), keď súd pri nepripustení žalobného petitu zo dňa 12. 08. 2015 zohľadňoval jeho pripustenie aj s ohľadom na doterajší priebeh a predmet sporu. Pokiaľ sa žalobcovia rozhodli vstúpiť do konania po svojom právnom predchodcovi, prijali stav konania - sporu v čase ich úkonu a nemôžu preto, čo do rozhodovania o náhrade trov konania, poukazovať na stav sporu nimi nespôsobenom, teda táto okolnosť nepatrí medzi dôvod hodný osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania (nároku) žalovanému. Pri rozhodovaní o výške nároku je však potrebné zohľadniť to, že v zastavujúcej časti (uznesenie na č. l. 1487) žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania priznaný nebol.

Zo všetkých zhora uvedených dôvodov preto odvolací súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia, keď svoje rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).